

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 274/2025
06.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Манасијевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сурдулици К 17/22 од 13.02.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1 72/24 од 16.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Манасијевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сурдулици К 17/22 од 13.02.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1 72/24 од 16.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици К 17/22 од 13.02.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, па је осуђен на казну затвора у трајању од једне године, а која казна затвора ће се извршити без примене електронског надзора, тако што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима предвиђеним чл. 24. Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова, или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора, све до момента лишења слободе, а по правноснажности пресуде.

Истом пресудом према окривљеном је, на основу члана 297. став 5. у вези члана 86. КЗ, изречена мера безбедности забрана управљања моторним возилом „Б., категорије у трајању од једне године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања мере безбедности.

Поред тога, истом пресудом, окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати суду износ од 114.363,63 динара и на име паушала износ од 5.000,00 динара, да ОЈТ у Владичином Хану плати износ од 51.133,31 динара, као и на име нужних издатака оштећенима ББ и ВВ износ од 176.343,75 динара, све у року од 30 дана од пријема правноснажности пресуде, док су оштећени ББ и ВВ ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1 72/24 од 16.07.2024. године одбијене су као неосноване жалба јавног тужиоца ОЈТ у Владичином Хану и жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Мирослав Манасијевић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 14. и 22. КЗ, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан и укине другостепену пресуду, а предмет врати другостепеном суду на поновно суђење или да усвоји поднети захтев и преиначи побијану другостепену пресуду тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводећи да у конкретном случају у изреци пресуде суд није описао елемент кривице – свест о забрањености кривичног дела, као ни свест о противправности, садржане у одредбама члана 14. и 22. КЗ. С тим у вези бранилац наводи да је свест о противправности самостални и независни конститутивни део кривице и да није обухваћен умишљајем. Самим тим, по наводима одбране, како у изреци пресуде нису наведени сви субјективни елементи кривичног дела, односно противправност, то у конкретном случају нема ни кривичног дела, па је окривљеног требало ослободити од оптужбе за наведено кривично дело.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 289. став 1. Кривичног законика прописано је да кривично дело угрожавање јавног саобраћаја врши учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од двеста хиљада динара. Ставом 3. је прописано кажњавање уколико је кривично дело из става 1. и 2. учињено из нехата.

Чланом 297. став 3. Кривичног законика прописано је да ако је услед дела из члана 289. став 3., 290. став 3., 291. став 2. и 295. став 3. тог законика наступила тешка телесна повреда неког лица или имовинска штета великих размера, учинилац ће се казнити затвором до четири године.

Одредбом члана 14. КЗ прописано је да је кривично дело оно дело које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено (став 1.), а одредбом члана 22. КЗ прописано је у ставу 1. да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено. Ставом 2. прописано је да је кривично дело учињено са кривицом и ако је учинилац поступао из нехата, уколико закон то изричито предвиђа.

Одредбом члана 26. КЗ прописано је да је кривично дело учињено из нехата када је учинилац био свестан да својом радњом може учинити дело, али је олако држао да до тога неће доћи или да ће то моћи спречити или кад није био свестан да својом радњом може учинити дело иако је према околностима под којима је оно учињено и према својим личним својствима био дужан и могао бити свестан те могућности.

У изреци пресуде је наведено да је окривљени критичном приликом управљао теретним моторним возилом „Уаз“ државним путем првог Б реда бр.40, у стању урачунљивости, непридржавајући се саобраћајних прописа, угрозио јавни саобраћај и довео у опасност живот и тело људи, на тај начин што је супротно одредбама чл.35. ст.1. и ст.2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, возилом није кретао десном страном коловоза у смеру свог кретања и исто није држао што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности, свестан да управљајући возилом на овај начин може угрозити јавни саобраћај и довести у опасност живот или тело људи, али је олако држао да до тога неће доћи. Затим је у току вожње у благој кривини прешао са десне на леву страну коловоза, са потпуно усмереном пажњом на под возила ради тражења пластичне кугле испале са врха полуге ручице мењача, када му је возило било у кретању левом коловозном траком и на великој удаљености од око 4,80м од десне ивице

коловоза, у фази непосредног мимоилажења са путничким моторним возилом марке „...“, којом приликом је предњим чеоним делом возила ударио у предњи чеони део путничког возила марке „...“, услед чега је путник у возилу марке „...“ ошт. ББ која је била на месту сувозача задобила тешке телесне повреде опасне по живот, а ошт. ВВ, возач путничког возила марке „...“, тешке телесне повреде, свестан да услед оваквог угрожавања јавног саобраћаја може наступити тешка телесна повреда другог учесника у саобраћају али је олако држао да до тога неће доћи.

Из изреке првостепене пресуде јасно произлази свест окривљеног да својом радњом (непридржавањем прописа јавног саобраћаја и преласком са десне на леву страну коловоза, са потпуно усмереном пажњом на под возила) може учинити дело, али је олако држао да до тога неће доћи, што чини свесни нехат окривљеног, јер је окривљени био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено. Описом саме радње извршења обухваћена је и свест о противправности дела, јер је окривљени возач са важећом возачком дозволом, свестан да је дужан придржавати се саобраћајних прописа, што у конкретном случају није чинио, при чему његова урачунљивост није доведена у питање, па самим тим изрека пресуде поред описа радње кривичног дела, садржи субјективне елементе кривичног дела и елемент противправности.

Према томе, по оцени Врховног суда, у изреци пресуде су наведени сви субјективни и објективни елементи кривичног дела из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, па су супротни наводи браниоца окривљеног оцењени као неосновани.

Из наведених разлога, налазећи да нижестепене пресуде нису донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, Врховни суд је одбио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног као неоснован и на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић